

צו איסור הלבנת הון

עו"ד שרון הורנשטיין

הבהרה – מצגת זו הינה תמצית בלבד. יש ללמוד את החומר בחוברת של הקורס,

כל הזכויות שמורות ©

- הכרת הלקוח
- זיהוי הלקוח ואימות
- הצהרה על בעל שליטה ונהנה
- בקרה ודיווח

הכרת הלקוח

- מיהו הלקוח
- בירור מקור הכספים
- עיסוק
- מטרת פתיחת החשבון
- האם הלקוח הוא איש ציבור זר
- תושב חוץ בעל תפקיד ציבורי בכיר מחוץ לישראל (בעת פתיחת החשבון או במהלך 5 השנים הקודמות), כולל בן משפחה, תאגיד נשלט, יועץ שלו, מינוי אישי שלו, או שותף עסקי של כל אחד מהם
- ראש מדינה, נשיא מדינה, ראש עיר, שופט, חבר פרלמנט, חבר מפלגה בכיר, חבר ממשלה, קצין צבא או משטרה בכיר, נושא משרה בחברה ממשלתית, בעל תפקיד בכיר בארגונים בינלאומיים וכן כל תפקיד דומה גם אם התואר שונה.

במקרה של איש ציבור זר

- לצורך פתיחת חשבון נדרש אישור מנושא משרה בחברת ניהול התיקים (דירקטור, מנכ"ל, סמנכ"ל, כל מי שכפוף למנכ"ל, מנהל עסקים ראשי משנה למנכ"ל, כל ממלא תפקיד דומה גם אם התואר שונה)
- מתן האישור ייבחן לפי מידת הסיכון של איש הציבור הזר להלבנת הון ולמימון טרור
- אם רק לאחר פתיחת החשבון התברר שהלקוח (או הנהנה בחשבון) הוא איש זר, אסור למנהל התיקים לבצע פעולה בחשבון עד לקבלת אישור.

הכרת הלקוח

רישום פרטי זיהוי של הלקוח ושל מיופה כוח (אם יש)

✓ שם

✓ מספר זהות

- ביחיד שהוא תושב – מספר זהותו במרשם האוכלוסין;
- ביחיד שהוא תושב חוץ – מספר דרכון או מספר תעודת מסע ושם המדינה שבה הוצאו הדרכון או תעודת המסע; אם היחיד הוא תושב האזור – מספר הזהות יכול שיהיה גם מספר זהותו בכרטיס מגנטי שהנפיק המנהל האזרחי; וליחיד שזוהה לפי מסמך כאמור בסעיף 4(א)(6) – מספר הזיהוי באותו מסמך ושם המדינה שבה הוצא המסמך;
- בתאגיד הרשום בישראל – מספר הרישום במרשם המתאים;
- בתאגיד שאינו רשום בישראל – מספר הרישום במדינת ההתאגדות, אם קיים, ושמה, ואם לא קיים רישום לתאגידים מסוגו – מספר הרישום הפנימי אצל מנהל התיקים; ובתאגיד שזוהה לפי מסמך כאמור בסעיף 4(א)(6) – מספר הזיהוי באותו מסמך ושם המדינה שבה הוצא המסמך
- במוסד ציבורי, בגוף מוכר ובתאגיד בחוץ לארץ שהוקם בחיקוק – מספר הרישום שהקצה לו התאגיד הבנקאי או חבר הבורסה שבו מצוי החשבון המנוהל או מספר הרישום שהקצה לו מנהל התיקים;

✓ כתובת

✓ תאריך לידה + מין או תאריך התאגדות (במקרה של תאגיד), ואז בנוסף

- שם ומספר זהות של בעל שליטה (על פי הצהרה של נהנה ובעל שליטה)
- שם ומספר זהות של מנכ"ל וחברי הנהלה בכירה (על פי פרטים שמסר הלקוח)
- אם לא הצליח המנהל להשיג מספר זהות לאחר נקיטת אמצעים סבירים – ירשום תאריך לידה ומין או תאריך התאגדות ומדינת האזרחות

זיהוי הלקוח ואימות

- איך מזהים?

✓פנים אל פנים

- מי יכול לזהות ולאמת?

✓מנהל התיקים, או מי מעובדיו או עובד של תאגיד קשור של מנהל התיקים

✓עו"ד

✓נציג דיפלומטי או קונסולרי ישראלי בחו"ל

✓רשויות מסוימות הקבועות באמנה לביטול דרישת האימות

✓מזהה אחר שהממונה על איסור הלבנת הון אישר

זיהוי ואימות

• איך מאמתים?

- תעודת זהות (או דרכון, רישיון עם תמונה או תעודת עולה תוך 30 יום מהנפקתה) מקור או העתק מאושר

- העתק המאומת ע"י הרשות שהנפיקה את המסמך
- העתק המאומת על ידי עו"ד
- העתק מאומת ע"י אחד מעובדי חברת ניהול התיקים או תאגיד קשור אליה, או של מנהל תיקים שהוא חבר בורסה, חברה בעלת רישיון זירה, מנהל תיקים, מבטח וסוכן ביטוח, חברה מנהלת לגבי קופות גמל בניהולה, נת שירותי מטבע או שירותי אשראי או שירותי פיקדון ואשראי, בנק הדואר – אשר הוצג בפניהם המסמך המקורי
- רשות שצוינה באמנה המבטלת את דרישת האימות לתעודות חוץ ציבוריות
- נציג דיפלומטי או קונסולרי של ישראל בחו"ל

זיהוי ואימות בתושב חוץ

• איך מאמתים?

• דרכון או תעודת מסע - מקור או העתק מאושר

• העתק המאומת ע"י הרשות שהנפיקה את המסמך

• העתק המאומת על ידי עו"ד

• העתק מאומת ע"י אחד מעובדי חברת ניהול התיקים או תאגיד קשור אליה, או של מנהל תיקים

שהוא חבר בורסה, חברה בעלת רישיון זירה, מנהל תיקים, מבטח וסוכן ביטוח, חברה מנהלת

לגבי קופות גמל בניהולה, נת שירותי מטבע או שירותי אשראי או שירותי פיקדון ואשראי, בנק

הדואר – אשר הוצג בפניהם המסמך המקורי

• רשות שצוינה באמנה המבטלת את דרישת האימות לתעודות חוץ ציבוריות

• נציג דיפלומטי או קונסולרי של ישראל בחו"ל

זיהוי ואימות בתאגיד הרשום בישראל

• איך מאמתים?

1. תעודת הרישום – מקור או העתק מאושר
  - העתק המאומת ע"י הרשות שהנפיקה את המסמך
  - העתק המאומת על ידי עו"ד
  - העתק מאומת ע"י אחד מעובדי חברת ניהול התיקים או תאגיד קשור אליה, או של מנהל תיקים שהוא חבר בורסה, חברה בעלת רישיון זירה, מנהל תיקים, מבטח וסוכן ביטוח, חברה מנהלת לגבי קופות גמל בניהולה, נת שירותי מטבע או שירותי אשראי או שירותי פיקדון ואשראי, בנק הדואר – אשר הוצג בפניהם המסמך המקורי
  - רשות שצוינה באמנה המבטלת את דרישת האימות לתעודות חוץ ציבוריות
  - נציג דיפלומטי או קונסולרי של ישראל בחו"ל
2. נסח עדכני של פרטי החברה מרשם החברות או אישור של עורך דין על קיום התאגיד, שמו, מספר הזהות שלו ותאריך ההתאגדות שלו;
3. העתק מאושר של החלטת האורגן המוסמך בתאגיד להתקשר עם מנהל התיקים לשם ניהול חשבון מנוהל, או אישור של עורך דין שהחלטה כאמור התקבלה כדין
4. העתק מאושר של החלטת האורגן המוסמך בתאגיד על מורשי החתימה בחשבון המנוהל, או אישור של עורך דין על מורשי החתימה בחשבון המנוהל

זיהוי ואימות של אחרים

- ❑ תאגיד שאינו רשום בישראל
- ❑ תאגיד שהוקם בחיקוק בחו"ל
- ❑ קטין

• עמ' 352 – 353 בספר

רישום ואימות של פרטי מיופה כוח

- יש לרשום את אותם הפרטים כמו שנדרש עבור הלקוח (שם, מספר זהות, כתובת ותאריך לידה ומין)
- יש לאמת את פרטי מיופה הכוח באותו אופן שבו מאמתים את פרטי הלקוח
- אם קיים מיופה כוח בתיק **בלא סיבה נראית לעין**,
  - ישווה מנהל התיקים את פרטי הזיהוי של מיופה הכוח עם מסמך זיהוי נוסף הנושא תמונה + שם או מספר זהות,
  - או
  - יאמת את פרטי הזיהוי עם מרשם האוכלוסין + השוואת תאריך ההנפקה האחרון של ת"ז עם התאריך המוטבע על תעודת הזהות של מיופה הכוח

הצהרה על נהנה ובעל שליטה

• הצהרה בחתימת מקור אם קיים **נהנה**

- יש לרשום (על פי ההצהרה) שם ומספר זהות
- אם לא ידוע מספר זהות לאחר שנקט אמצעים סבירים -> ירשום תאריך לידה ומין או תאריך התאגדות -> אם לא ידוע יש להצהיר על כך, ולהתחייב להצהיר על כך ברגע שייוודע לו
- כל בעל חשבון חייב להצהיר בנפרד.

• הצהרה בחתימת מקור או אישור עו"ד על **בעל שליטה**

- יש לרשום (על פי ההצהרה) שם ומספר זהות
- אם לא הצליח המנהל להשיג מספר זהות לאחר נקיטת אמצעים סבירים -> ירשום תאריך לידה ומין או תאריך התאגדות ומדינת האזרחות

פטור מרישום פרטי נהנה

אין חובת רישום במקרים הבאים:

- אם מצא מנהל התיקים, בעת ההתקשרות, שהמדובר בחשבון מנוהל לטובת נהנה, שלפי הצהרת המבקש לפתוח חשבון אי אפשר לדעת את זהותו, ופורטה הסיבה לכך שזהותו טרם ידועה; במקרה כזה יפנה מנהל התיקים את תשומת ליבו של הלקוח, בכתב, לחובתו למסור למנהל התיקים את פרטי הנהנה מיד עם היוודע זהותו;
- לגבי חשבון שמבקש לפתוח מי שמינה בית משפט, בית דין דתי, ראש ההוצאה לפועל, הרשם לענייני ירושה או גוף רשמי אחר של המדינה שקבע הממונה ובלבד שהצהיר על כך; מנהל התיקים יציין את המינוי ברישומי החשבון וישמור העתק מהאסמכתה לכך.

אין חובת רישום פרטי נהנה

- חשבון של תאגיד בנקאי, בנק הדואר, מבטח, חבר בורסה, קופת גמל וחברה מנהלת בעבור קופת גמל שבניהולה וחשבון בעבור קרן;
- חשבון מנוהל של מוסד ציבורי;
- חשבון מנוהל של גוף מוכר;
- חשבון מנוהל בעבור הקדש ציבורי הרשום במרשם ההקדשות הציבוריים;
- חשבון בעבור הקדש ציבורי רבני שניתן לגביו אישור בית הדין הרבני כי הוא הקדש דתי רבני שנועד למטרות ציבוריות, אלא אם כן קיבל מנהל התיקים הודעה מבית הדין הרבני כי האישור בוטל;
- חשבון מנוהל של המנוהל למטרות קהילתיות לטובת קבוצה גדולה או בלתי מוגדרת של נהנים, ובלבד שניתן לכך אישור של האחראי למילוי החובות לפי סעיף 8 לחוק; פתיחת חשבון כאמור תותנה בהצהרה, לפי הטופס שבתוספת השנייה, של המבקש לפותחו, על המטרה המיוחדת של החשבון;
- חשבון מנוהל, המנוהל למטרות קהילתיות לטובת קבוצה גדולה או בלתי מוגדרת של נהנים, ובלבד שהיתרה בחשבון, אינה עולה על סכום של 50,000 שקלים חדשים; פתיחת חשבון כאמור תותנה בהצהרה, לפי הטופס שבתוספת השנייה, של המבקש לפותחו, על המטרה המיוחדת של החשבון;
- חשבון מסוג אחר שהורה הממונה.

אין חובת רישום פרטי בעל שליטה

חשבונות מנוהלים של:

- תאגיד בנקאי,

- מבטח,

- קרן,

- קופת גמל,

- חברה מנהלת בעבור קופת גמל שבניהולה ושל חברה שניירות הערך שלה

נסחרים בבורסה לניירות ערך בתל אביב או בבורסה במדינה שהיא חברה

ב-OECD

- תאגיד מסוג אחר שהורה עליו הממונה

אימות נהנה ובעל שליטה

מנהל תיקים ינקוט אמצעים סבירים בהתייחס לסיכון להלבנת הון ולמימון טרור לאימות פרטי הזיהוי של נהנה ובעל שליטה בחשבון תוך שימוש במידע רלוונטי או בנתונים שהתקבלו ממקור מהימן המניחים את דעתו;

לצורך כך רשאי מנהל התיקים לאמת את פרטי הזיהוי כאמור עם מרשם האוכלוסין.

אין צורך לזהות אותם פנים אל פנים.

חשבון מנוהל ברמת סיכון נמוכה

מהו חשבון מנוהל ברמת סיכון נכונה?

חשבון מנוהל שמתנהל אצל תאגיד בנקאי בישראל או אצל חבר בורסה בישראל ושמנהל התיקים סיווג אותו ברמת סיכון נמוכה להבלנת הון ולמימון טרור, בהסתמך על הליך הכרת הלקוח

הקלות לחשבון ברמת סיכון נמוכה

- ✓ הזיהוי לא חייב להיות פנים אל פנים
- ✓ אימות יכול להיעשות באמצעות העתק (ולא מקור) של תעודת זהות/ דרכון/ רישיון נהיגה/ תעודת עולה
- ✓ הצהרה על נהנה לא חייבת להיות בחתימת מקור

בתנאי שנוקטים אמצעי נוסף לאימות וזיהוי הלקוח:

- השוואת פרטי הזיהוי (שם, כתובת, תאריך ידה וכתובת) להעתק של מסמך זיהוי נוסף (ת"ז, רישיון, תעודת עולה, דרכון)
- ביצוע זיהוי פנים אל פני באמצעות טכנולוגיה המאשרת זיהוי חזותי
- השוואת פרטי הלקוח עם מרשם האוכלוסין + השוואת תאריך הנפקת ת"ז המופיע בתעודה עם התאריך האחרון ברשום במרשם
- אמצעי אחר שהממונה מאשר

- ההקלות לא חלות על מדינות מסוימות (ראו רשימה בעמ' 351 בספר)
- במקרה של חשש להלבנת הון ולמימון טרור – יש לשקול את ביטול הפטורים או ההקלות

בקרה ודיווח

- עריכת בקרה שוטפת
- בקרה מוגברת על
  - פעילויות בחשבון מול מדינות המנויות בתוספת הראשונה לצו
  - פעולות בחשבון של איש ציבור זר
  - לקוחות ופעולות שיש בהם סיכון גבוה להלבנת הון ולמימון טרור
- דיווח לרשות לאיסור הלבנת הון על פעולות בחשבון וניסיונות לפעולות שנחזות לבלתי רגילות.
- **ראו רשימה מדגמית של פעולות בעמ' 355 (זו לא רשימה סגורה)**
- קביעת מדיניות
- מאגר מידע ממוחשב